

Till Kollegiet för svensk bolagsstyrning

Box 7354

103 90 Stockholm

1. Bakgrund och hemställen

Regeringen överlämnade den 8 juni 2023 remiss till Lagrådet avseende Digitala bolags- och föreningsstämmor. Lagrådsremissen grundar sig på promemorian Digitala bolags- och föreningsstämmor (Ju2023/00484), nedan benämnd "Promemorian".

Institutionella Ägares Förening, nedan benämnd "IÄF", avgav i skrivelse 2023-04-24 remissvar över förslagen i Promemorian. Ett antal andra därtill inbjudna instanser, inklusive Kollegiet, avgav också remissvar över Promemorian. IÄF har noterat innehållet i Kollegiets remissvar och konstaterar att det i väsentliga delar ligger i linje med vad IÄF anfört i sitt remissvar.

IÄF har konstaterat att regeringen i Lagrådsremissen inte beaktat vad flera [tunga] remissinstanser anfört avseende formen för bolagsstämmor.

IÄF hemställer att Kollegiet överväger huruvida de förändringar aktiebolagslagen (2005:551) ("ABL") som kan förväntas, kan och bör kompletteras inom ramen för den svenska självregleringen, i första hand genom kompletteringar i Svensk kod för bolagsstyrning, nedan benämnd "Koden" eller genom överlämnande till Aktiemarknadens självregleringskommitté.

2. Sammanfattning

IÄF bejakar den tekniska utvecklingen och möjligheterna till digitala bolagsstämmor som de föreslagna förändringarna i ABL medför. IÄF hemställer samtidigt att Kollegiet formulerar och inför regler i Koden som kompletterar ABL så att det i svenska börsbolag alltid ges möjlighet till fysisk närvaro som ett komplement till de digitala bolagsstämmorna. S.k. hybridstämmor har under en längre tid tillämpats med framgång och skapar möjlighet för stor närvaro från aktieägarkollektivet men samtidigt möjligheten till fysisk närvaro för de som så önskar.

3. IÄF:s principiella inställning är att svenska börsbolag bör möjliggöra digitalt deltagande

IÄF stödjer och bejakar den tekniska utvecklingen med möjlighet till digitala bolagsstämmor i syfte att bereda så många aktieägare möjligt förutsättningar att delta och utöva sina aktierättsliga rättigheter. Det är IÄF:s förväntan och förhoppning att så många svenska börsbolag som möjligt skapar förutsättningar för digitalt deltagande genom att tillämpa de möjligheter som förändringarna i ABL väntas skapa.

Covid-19 pandemin medförde att de svenska börsbolagen snabbt var tvungna att anpassa sig till nya förhållanden. Före pandemin var det endast ett fåtal bolag som i bolagsordningen hade bestämmelser som medgav poströstning, medan det två år senare i princip är standard i alla stora och medelstora

börsbolag. IÄF anser att införandet av möjligheten att poströsta i huvudsak har varit positiv, men samtidigt att det något har sänkt barriären för ett aktivt och ansvarsfullt utövande av rösträtten.

4. Formerna för bolagsstämma måste befrämja aktivt och ansvarsfullt utövande av ägandet i svenska börsbolag

Det finns ett betydande ägande från utländska institutionella ägare i de svenska börsbolagen och det är givetvis gynnsamt för svensk ekonomi att det finns en hög grad av investeringsvilja avseende svenska företag.

Den svenska bolagsstyrningsmodellen som grundar sig på aktiva och ansvarstagande ägare är emellertid ofta obekant och till viss del främmande för många utländska ägare. Detta har över tid visat sig bland annat genom att utländska institutionella ägare oftast är obenägna att delta i valberedningar även om ägandets storlek skulle motivera sådan plats. IÄF anser att dessa förhållanden är bekymmersamma och på sikt kan äventyra den svenska bolagsstyrningsmodellen om betydande aktieägare avstår från deltagande.

Många utländska institutionella ägare agerar endast genom att rösta på bolagsstämma, vilket ofta sker med stöd av rekommendationer från s. k. röstningsrådgivare såsom ISS och Glas Lewis och numera ofta genom poströstning.

De svenska regelverken avseende bolagsstämma i svenska börsbolag – i första hand ABL och Koden – måste ha en sammantagen utformning som befrämjar ett aktivt och ansvarsfullt utövande av ägandet i svenska börsbolag.

5. Digitala bolagsstämmor måste kombineras med möjlighet till stämma i fysisk form

IÄF anser att möjligheten till digital bolagsstämma alltid ska kombineras med möjlighet till fysisk närvaro. En sådan möjlighet skulle t.ex. kunna skrivas in i bolagsordningen.

Den fysiska närvaron har uppenbara fördelar när styrelse och företagsledning ska behandla aktieägarförslag, besvara frågor eller kommentera yttranden från aktieägare. Den rent digitala formen riskerar att skapa en "skyddsbarriär" för styrelse och företagsledning i situationer där ett befogat psykologiskt tryck från aktieägarna är motiverat. S.k. hybridstämmor har sedan tidigare tillämpats med framgång och skapar möjlighet för stor närvaro från aktieägarkollektivet men samtidigt möjligheten till fysisk närvaro för de som så önskar.

IÄF anser att ISS "benchmark policy" för 2023, som ursprungligen kunde tolkas som att de skulle börja rekommendera aktieägare att rösta mot ansvarsfrihet för styrelseledamöter i bolag som har aktier med olika röstvärde, är ett oroande exempel på en fråga där frånvaron av möjlighet till fysisk närvaro vid bolagsstämma kommer göra det lättare att utöva rösträtt på ett oansvarigt sätt. Frånvaron av möjlighet till fysisk närvaro vid bolagsstämma riskerar att underminera den svenska bolagsstyrningsmodellen som har aktiva och ansvarstagande ägare som en hörnsten.

6. Formen för bolagsstämmor bör kompletteras inom ramen för självregleringen

IÄF hemställer att Kollegiet överväger formerna för att införa regler som kompletterar ABL så att det i svenska börsbolag skapas förutsättningar för att fysisk närvaro ska vara ett komplement till digitala bolagsstämmor. Sådana regler kan vara absoluta eller utformas som en del av minoritetsskyddet, till

exempel genom att fysisk bolagsstämma alltid ska genomföras efter begäran av en viss andel av aktieägarna.

Stockholm 14 augusti 2023

INSTITUTIONELLA ÄGARES FÖRENING

Anders Oscarsson

Anna Magnusson

Elisabet Jamal Bergström

Ordförande

Styrelseledamot

Styrelseledamot